

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Negyedévre . 1 frt 25 kr. = 2 kor. 50 fl.
Félévre . . . 2 . 50 . = 5 . . .
Egész évre . 5 . . . = 10 . . .

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Egyes szám ára 7 kr. = 14 fillér

Egyes példányok Groszman J. antiquar üzletében, Polacsek V. és Groák I. dohányfőzsdéjében, Groszmann J. Gubás F. és esz Jenő fűszerkereskedésében kaphatók.

SZABADSÁG

SZERKESZTŐSÉG:
hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:
Városháztér 4. szám.
(Markó-ház.)
Szerkesztő otthon található egész nap.
KIADÓHIVATAL:
hova a nyiltterek, hirdetések és előfizetési díjak, valamint reclamációk küldendők:
Wesselényi Géza
könyvnyomdája
Deák-utca (színház-épület).

POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, TANÜGYI ÉS PÉNZTÉRDEKŰ LAP.
A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT KÖZLÖNYE.**A mezőgazdaság és a telepítés ügye.**

Mialatt az egész ország nagy izgatottsággal tárgyalja az egyházpolitikai törvényjavaslatok sorsát, mialatt az illiberális elemek monstre-gyűléseket tartanak s ellenőben a liberális többség nagyrésze ellen-demonstrációkat tervez széles hazában, a megingott parlament plenuma egy fontos, a mezőgazdaság érdekeit érintő törvényjavaslatot tárgyal s a t. ház egyik bizottsága a telepítésről szóló törvényjavaslat ügye felett tanácskozik.

Az általános zürzavarban szinte jól esik nézni azt a kevés embert, a ki a magyar haza létérdekeit érintő eme közgazdasági és szociális problémák helyes megoldásán igyekszik munkálni, fájdalom ezen urak nagyon kevés számban vannak s eme kevés is csak megosztott figyelmét szenteli eme fontos kérdéseknek. De hiába! Emberek ők is s a pletyka, a skandalum, mely Ábrányi mentelmi ügye, Linder György „esete“ felett megered, sokkal inkább felkölti figyelmüket, mint ezen többé-kevésbé unalmas két javaslat. Pedig jobban szeretnők, ha megfordítva állana a dolog. A pikáns dolgokat, a kényes ügyeket szálítaná le az országgyűlés arra az értékre, a melyet a maga tekintélye s az ügy privát és ominosus jellege kíván és a közgazdasági érdekeket annyian kísérik figyelemmel a képviselő urak közül, a mint azt a kérdések fontossága megköveteli.

A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló törvényjavaslat régi hiányát pótolja a magyar törvénytárnak. A mezőgazdaság ügye általában eddig mostoha gyermeke volt az országgyűlésnek, melylyel senki sem törődött. Pedig Magyarország még ma is tulnyomólag agrrikultur állam; a nemzet erejét, bázisát a földben s a földet művelő osztályban birja, tehát

nagyon fontos magára az államra, hogy ezen osztály érdekeit megvédje, ennek — a mennyiben a többi osztályok kára nélkül lehet — kedvezményeket biztosítson. Minderről eddig a jó Istenen kívül más, mint a magában sokra nem képes földműves nép alig gondolkozott.

Egy félszázad mulasztását akarja e törvényjavaslat pótolni, mely a mezőgazdaság viszonyait rendezzi, a gazdák érdekeit védi, ezek részére a szervezkedés szabályait nagy körvonalakban megállapítja s a mezői rendőrséget megbízhatóbb alapokra fekteti.

Ma, midőn nyugat Európát a szocializmus a felforgatással fenyegeti, midőn az anarchia éppen a legnagyobb városok lakóit tartja örökös rettegésben, midőn a társadalomnak dolgozni nem szerető, tanulatlan elemei az egész társadalmi rendet felforgatni akarják, ma a legfőbb ideje volt már nálunk is arról gondoskodni, hogy a mezőgazdaság érdekei is megvédelmeztesenek s a gazdáknak megmutattassék az út, a melyen a vagyonosodás felé bizton mehetnek s megmutattassék a mód, melyen a fokozatos emelkedés mellett bizton elérhető az a cél, a melyért az anarchia okatlanul, minden létezőt megsemmisíteni vágyik.

Az állam gazdasága terén vannak még más sürgős rendezést kívánó kérdések is; de egy sem volt annál sürgösebb.

Ott van a kisipar helyzete, ott van a kereskedelem helyzete. Mindkettő úgy áll most, hogy hangosan kiabál a sürgős segítség után. Ezek már nagyobb kérdések, olyanok, melyeket csak az Ausztriával kötött vám- és kereskedelmi szerződés lejártá után lehetne gyökeresen megoldani Elvitatni azonban azt még sem lehet, hogy ezen időn belül sokat lehetne tenni a törvényhozás útján is, társadalmi úton is ezen kérdések tisztázására s egészségesebb viszonyok létesítésére.

A telepítés ügye első sorban a magyar állam érdekében áll. Ennek a törvényjavaslatnak az a legfőbb hibája, hogy nem 1867-ben született meg; mert ha ezen eszme 1867-ben a nagy korona uradalmak eladása előtt merül fel, ma 1—2 millióval több ember dicsézné a magyarok Istenét.

Hiszen jobb késő, mint soha. Igaz; de valamit későn is akarni, teljesen nem is akarni, igazán nem is akarni rosszabb, mint azt egyáltalán nem akarni. Ez a törvényjavaslat felkölti a nemzetiségek ellenszenvét s ha a kérdést azzal a bizonyos módszerrel akarjuk elintézni, a melyet a „kesztyűs kéznek“ neveznek, a mely tehát lassan s keveset tesz, akkor kár volt feltenni e kérdést, mert ezzel felébresztettük a magyar faj ellenségeinek ellentállását s okot adtunk ezeknek, hogy a magyar nemzet ellen akezióba lépjenek.

Étérten azonnal a legnagyobb erélylyel kell fellépni s elvégezni itt mindent arra az időre, a mikorra ellenségeink megsejtik azt, hogy tulajdonképpen mit akarunk.

Azért tulajdonítunk e két törvényjavaslatnak oly nagy horderőt, mert az egyik e nemzet vagyonát öregbíti, a másik pedig erélyes kezek vezetése mellett a magyar egységes nemzetet számban s tekintélyben növeli.

Városi szakszabotások.

Körülbelől húsz esztendeje már, hogy Miskolcz város közügyeinek menetét figyelemmel kísérem. Azóta, mint a közgyűlések figyelmes szemlélője, sok érdekes tapasztalatra tettem szert.

Nem akarom a szerzett tapasztalatokat ez alkalommal egyenként elmondani. Lehet, hogy valamikor sorra veszem őket, most csak azt az egyet említem fel, a mely előttem leginkább fölött.

A SZABADSÁG TÁRCZÁJA.**Háromszáz forintos sapka.**

— Humoreszk. —

Írta: **Lehotay Elemér.**

Embereit hercegiesen járatta, míg ő maga a legegyszerűbben öltözködött s nem egyszer szolgáltatott ez okot tréfára, a miben nagy gyönyörűségét találta.

Összekerült valahogy a tisztelendő urakkal Eperjesen s ezek borsot törtek az orra alá; megharagudott rájuk s mit tesz?... megfogadja Sivákok! — ki ne ismerte volna ezt az eperjesi cigányt a felvidéken, a kivel a nótáját huzatta, elvalhatatlanok voltak ők — s az eperjesi kápolnák mindegyikénél félóraig muzsikáltak.

Meg is adta az árát, belekerült vagy tizezer forintjába, de mi volt az neki?!

Mikor tul volt a dolgon, délután hazafelé megy s éppen találkozik Sivákkal.

— No hogy a szű egye meg a hegedűdet, tizezer forintba került a multkori multságunk, de nem hagyom, le fogod játszani! mondja neki.

— De nagyságus uram, kenyergem alásan. hisen ha én astat mind lejátszanám, meddig tartana az; meghalnék én addig éhen, mert csak nagyságus uramtul kapok én hegedibe való pinzst.

— Mindegy, ha koplalsz is, de le fogod játszani, még pedig ma este kezd meg; ha jól fogod huzni, akkor a ma estivel meglegésem s nem leszünk adósai egymásnak.

— Ha meg kell lenni — mondja a cigány megvakarván a fejét — megtesem, de csak borra és sivarra valut ad a nagyságus ur, mert ha nem kenyik a vunut, nem sál a hedegi!

— No lesz! . . .

Este Sivák már ott várta Keczer Károlyt a vendéglőben; meg is jelent ez, az az ócska, régi sapka a fején volt.

Ráhuza Sivák s huzta a szebbnél-szebb nótákat, jobban és jobban.

Nagy szept ütött a fejébe neki az, hogy a nagyságus ur éppen akkor veszi meg rajta a tizezer forintot, a mikor ő most akart szert tenni egy néhány forintra, hogy házikóját megigazítsassa. A bor fogyott Keczernek nagyon is jókedve kerekedett, a mely mindig fokozódott.

— No Sivák! jól huztad, quittek vagyunk, én sem tartozom neked a maiért, de te sem ám! . . .

— Nem ám nagyságus uram, hanem tessik nekem megtenni egy szívességet! . . .

— No mi az fiam? — kérdi Keczer, a kin egy kissé a bor hatását észre lehetett venni.

— Kevis azs, kenyergem alásan nagyságus uram, tessik nekem ajándékba ideadni ast azs ócska, zsiros sapkát, nem ilik már azs nagyságudnak, in pedig megbecsilem, ugy fogom őrizstetni, akár csak azs aranyaimat, ha vúnának. Megtartom emlékül, his ugy sem adutt, mig nekem nagyságud semmi emliket, legalább ezs les. S meg is emlíkem in erre a sapkára, tizezser forintirt jácstam ám in máma.

— Jól van no öreg, ha annyira akarod a sap-

kámat, itt van ni! Ez ugyan nagy emléked lesz, ha, ha, ha! De zárd be a fiókba s őriztesd, hogy el ne lopják! — mondá Keczer s odaadta Siváknak a sapkát.

Be is záratom in est azs aranyus sipkát, nem is visi ast el onnan senki, legfeljebb a nagyságus ur! — szólott a cigány s oldalzsebébe rejti a sapkát.

Keczer hazamegy, fején sapka nélkül, nagyokat nevet a cigány kérelmén s jót alszik a multságára.

Reggel felébred, felöltözik s inasától kéri a sapkáját; annyira megszokta, hogy el sem tudott e nélkül lenni.

A sapka nincs. Az inas keresi. Nincs!

Eszibe jut neki ekkor, hogy hisz ő azt tegnap Siváknak adta.

— Szaladj csak Imre Sivákhöz és hozd el tőle a sapkát! . . . parancsolja az inasnak.

Kis idő mulva jön az inas Sivákkal.

— No, hol van a sapka? . . . kérdi Keczer.

— Nálam bizson nincs nagyságus uram. Szerencsis jó reggelt kívánok.

— Hát hol van?

— Hol? — kérdi a cigány ostoba pofát vágva, — hát jó helyen nagyságus uram, — mosolyog hozzá — oda tettem én ast, a huvá parancsúni méltóztatott, a fiókba, hogy a por be ne lepje, a pók be ne hálúzza, a sú ki ne rágja. Nem lopja azt el senki, mig a nagyságus ur se, de ki se veszi más. csak a nagyságus ur!

— Hová tetted már, szólj! Mindjárt kimegyek a béketürésből!

Nem emlékezem, hogy valamikor a közgyűlésre szóló meghívókon olvastam volna ilyesvalamit: „A tanügyi szakbizottság indítványa.“ Mindig csak ezt látjuk a tárgysorozatban, hogy: „A közegészségügyi szakbizottság véleményes jelentése.“

Mi következik ebből?

Az, hogy a szakbizottságok nem önálló szervezeti, hanem csak véleményező testületei a városi önkormányzatnak. Ha hozzájuk utasít a képviselőtestület valamely ügyet, akkor összeülnek — néhányan; elbeszélgetnek egy kis ideig a dolog felett, azután a többit elvégzi a jegyző.

Nálunk minden új dolog, minden kezdeményezés vagy a polgármester fejből vagy a tanács kebeléből pattan ki s viszik a dolgot egyenesen a közgyűlés elé. A közgyűlés néz és bámul, nem érti az ügyet. Nosza tehát ki kell adni a szakbizottságnak; az majd megmagyarázza. Eltelik egy hónap. Akkor a bizottság jelentést tesz, de a városatyák egyszeri hallásra még akkor sem tudnak a dolog mélyére hatolni. Ki kell a jelentést nyomtatni és kiosztani tanulmányozás végett a képviselők között. Megint eltelik egy vagy két hónap.

Hát ez nem jól van így

A tulajdonképeni városi önkormányzatnak a szakbizottságokban kellene gyökereznie. Nem helyes állapot az, mikor minden kérdést a közgyűlésben kell tisztázni, megvitatni. A dolog rendje az volna, hogy először a szakbizottságok retortáin szűrődjenek át a tervek és javaslatok és csak azután úgy jöjjenek a közgyűlés elé, hogy annak tagjai — kik a bizottságokban már előbb érdemesebb befolyásukat, kívánságaikat — csak a szentesítést adják meg arra a munkára, a mit ők maguk végeztek a bizottságban. És mindenekelőtt az volna a dolog rendje, hogy a bizottságok kezdeményező szerepet vigyenek.

Szép dolog az, hogy a tanács — a városi végrehajtó hatalom — a lehetőségig munkaprogramot készít; de azért nem szabad a tanácsra bízni az összes gondolkodást. A tanácstól jövő kezdeményezés nagy egyoldalúságra vezet. Tiszteljék a tanács minden tagját, elismerjük tevékenységüket, ügybuzgalmukat s ama törekvésüket, hogy a várost emelni, ügyeit előbbrevinni akarják; ámde nem lehet tagadni, hogy őket legtöbb esetben egészen más felfogás vezérli, mint bennünket: polgárokat, a kik az adminisztratív gépezeten kívül állunk. Mig mi a közszükségletet, a polgárság érdekeit tartjuk első sorban szem előtt; addig ők minden kérdést először abból a szempontból bírálják

el, vajjon a város pénztárára minő befolyással lesz. Így azután sok üdvös, hasznos és célszerű intézkedés egészen elmarad.

Szerény nézetem az, hogy ha Miskolczon egészséges önkormányzati életet akarunk, szakítanunk kell az eddigi szokással, hogy a szakbizottságok csak olyan mellékes, olyan véleményadó valamik, melyek csupán tengődnek. Hogy e tevékenység minden vonalon meginduljon, a szakbizottságokat úgy kell átalakítani, hogy azok a városházától teljesen függetlenül, a közszükséglethez meg a közkiváncsolomhoz képest önállóan tárgyalhassák a ressortjukba tartozó kérdéseket és ne pusztán csak azokat, melyeket a képviselőtestület hozzájuk utasít.

A mig nem így lesz, a bizottságok dolgával ezután is épp oly keveset fognak törődni a tagok, mint eddig. Három-négyen fogják nagy unalmasan a véleményt megadni. De ha a bizottságok önálló szervezettel bírnak, abban a tudatban kezdik el működésüket, hogy a szakbizottságok vágó minden kezdeményezést tőlük várja a polgárság; akkor nemcsak nemes verseny fog támadni a különböző bizottságok között, nemcsak a közélet és köztevékenység lesz elevenebb, hanem a sajtó bevonása mellett a város ügyei is gyorsabban intézhetnek. (—)

Tisztelt Szerkesztő barátom!

A „Szabadság“ hasábjai a helyi izraelita hitközség és elnökségének dolgait oly gyakran és a jól értesültség annyira tetszetős formájában tárgyalták, hogy én magam is — a ki pedig a legtöbb esetben a dolog egészen ellenkező állapotáról voltam meggyőződve — kegyes engedelmekkel e lapok hasábjait használok arra, hogy a közmelegnyugvára letűnt Grünfeld-acea fölött ne ugyan necrológot, hanem inkább dythirambust írjak a közörmőről, mely a lidércnyomásként nehezedő teher elmúltával a mi hitközségünkkel beköszöntött.

A dythirambus megírása azonban egy szűk levet keretébe sehogy sem akart sikerülni, nem azért, mintha annak tárgya és alakjai erre nem volna alkalmasak, hanem inkább, mert tollam megtagadta a szolgálatot mindanyiszor ahányszor csak a necrológ irását szándékosan kerülni akartam, már pedig a „de mortuis nil nisi bene“-t követni ohajtván, a necrológ megírásától épen el kellett állanom, annyival inkább, mert Istennek hála, máttól kezdve a viszonyok jobbra fordulása jogosan következtethető, a mennyiben az újonnan megválasztott elnök személye elég biztosítékot nyújt arra, hogy az eddig felburjánzott nepotizmus, annak megteremtőjével együtt a felszínről leszoruljon, helyt adva egy minden irányban önzéletes és alpszabályszerűleg körvonalozott veze-

tesnek, s a midőn én az imént megválasztott elnököt: dr. Gencsi Samu urat e helyről is szívó üdvözlöm, távol áll tőlem, hogy neki jövő teendői iránt utmutásokkal szolgáljak, mert nem is tehetném ezt annál kevésbé, miután az ő e téren tapasztalatai az enyéimeket időbelileg is messze túlhaladják; viszont azonban a hitközség okszerűtlenül felzaklatott békéjének helyreállítása érdekében nem veheti tőlem rossz néven, ha felhívom figyelmét arra, hogy:

a) egy új választási szabályzat kidolgozása által elejét vegye a most legutóbb végrehajtott és hitközségi képviselőválasztásnak elnevezett, de valójában csak egy közbotrányt keletkezett csiny ismétlődésének.

b) ne helyezze magát felül a képviselőtestület nyíltan kifejezett akaratanak, a mint ez az előző vezetés alatt a hitközségi jegyzői állás szándékolt betöltésénél történt;

c) ne tekintse a hitközséget egy nyilvános számadásra kötelezett közönséges vállalatnak, melynek számadásai sajtó útján tetetnek közzé, egy soha meg nem tartott közgyűléshez intézeten. és a nol az elnök személyes ügyei, nagyon is zizenyős élczelődéssel mint hivatalos ügyek tárgyaltnak;

d) ne igerjen sokat, de kövessen el minden telhetőt arra, hogy a forrongó kedélyek lecsillapítással, a hitközség anyagi erejét meghaladólag könnyelműen elpazarolt vagyonszerű visszaszerzése mellett egyházi intézményeink kulturális fejlődését mozdítsa elő még akkor is, ha ez nem is nyújtana alkalmat arra, hogy neve egy becsempészett élettelen márványtáblába vésetten örökíttessék meg.

Ily irányú igyekezetéhez kívánok én neki erőt és kitartást s ilyenek megvalósítása által nevének a hideg kőben, hanem a melegen érző szívekben lesz megörökítve.

Te pedig kedves Szerkesztő barátom légy elnézéssel irányomban, hogy mindezeket hozzád intézve mondtam el, s ennek reményében vagyok Miskolczon, 1894. január 29. én.

Öszinte üdvözléssel hived

Dr. Neumann Bertalan.

CARNEVAL.

Tisztli estély.

— 1894. január 27. —

Ismét gyarapodott egy láncszemmel az a kapocs, mely összefűzi városunkban a katonai és polgári társaságot. helyőrségünk tisztikarának szombati estélye által, melynek kiváló sikere feletti előzetes meggyőződésünket az eredmény teljesen igazolta s természetes is ez a következmény, mert a hölgyek legszívesebben mennek az ilyen tisztli estélyekre s általában tisztli mulatságokra. Hogy miért? ... Hat bizony nem tudom én, ki mondta, annyi bizonyos, hogy nem én mondom először, de ha én mondanám is, nem mondanék vele utat, hogy „míg e világ világ s ebben uniformis lesz, a hölgyek ennek s illetve ezek viselőinek elsőseget fognak adni a frakkosok felett.“ — A jelen mulatságban aztan kitett magáért mind a kettő, az egyenruhás meg a frakkos mulató társaság s még a balterem valóságos kaleidoskopikus képet tárt a női toillettek, egyenruhák és frakkok változó egyvelegében a szem elé, maga a szingazdag változatos csoport egyöntetű jókedvvel mulatott kitartóan egész kivilagos kivirradtig. — A mulatságon az ezred zenekara működött Kachler karnagy jeles vezénylete alatt még jelesebben; a nélkülözhetlen csárdásokkal pedig a Radics Lajos bandája vette meg a szíveket.

Az első négyest 52 pár táncolta, többször megismételtetvén az utána következő csárdást, mely e tisztli-estélyen meglepetésszámba ment, a szokásos fűzér-táncz kitünő rendezéséért pedig Umlauf vadász-főhadnagyot illeti az elismerés.

Hölgyeink köréből jelen voltak:

Asszonyok: Almásiné, Bartl őrnagné, Bodányiné, Bulyovszky Gusztávné, Czibur Lászlóné, Ferenczy Emilné, szül. Vay báróné (Szabolcs), Forstner tábornokné, ki a háziasszony tisztét is ritka előzékenységgel és lekötő szívélyességgel teljesítette, Gröber Józsefné, Grünwald Edéné, Hamos Aladárné szül. Vay Mariska báróné, Juhász Pálné, Kubinyi kapitányné, Koos Somané, Lichtenstein Józsefné sz. Darvas Malvin, Melczér Gyuláné szül. Vay Róza báróné, Okolicsányi Klára, Rozenzweig báróné, Sebe Alajosné, Szepessy Andrásné, Soltész N. Kálmánné, Schultz Karolyné szül. Nagy Ilona, Veresmarthy Györgyné, Zelbr hadbíró őrnagné, Xifkovich Emilné.

Leányok: Bartl Margit és Ella, Bodogh Erzsike, Ferenczy Margit (Szabolcs), Fischer Szerén, Gröber Etelka, Gröber Malvin (Eger) Grünwald Malvin, Hamos Mariska (Gömör), Kubinyi nővérek, Martin Valéria, Polgár Gizella, Pätz Mariska, Rosenthal Mal-

— Jü helyen van azs, örek nyugodalmát alussa, őrizsik, még be is csukták a fiókba, be is tettik egy darab papirba, hogy valahogy ne jusson hozzá a világosság se, mert kevesebb les a súlya, ha a zsir kifisteleget belile!...

— Megmondod-e már átkozott cigány, hogy hol a sapkám?!... förmedt rá a türelméből kijött Keczer.

— A zálugházban!... kiált nagy ijedten a cigány, de már az ajtónál volt, a hol Imre az inas fogta meg.

— Hol? — kérdi a bámuló Keczer, mintha nem jól halotta volna.

— A zálugházban: háromszáz forintot adtak irtette.

— Az én sapkámra háromszáz forintot, hát ki volt az a bolond?

— Hát a pinzstárnok ur, meg mit tudom in, hogy kicsuda!

Az volt a dologban az egész, hogy Sivák a sapkával reggel elment a zálugházba és háromszáz forintot kért kölcsön, a melyen a házat felépíthesse Persze ez megtagadtatott tőle.

— Tessik hát adni háromszáz forintot erre a sipkára, — kéré a pénztárnokot.

— Hisz ez a Keczer ur sapkája! — kiált a pénztárnok, mire a többi hivatalnok is odaszalad: Hol vetted ezt cigány?

— Hát a nagyságos ur tegnap este adta ide háromszáz forintba, minthogy nem tudott fizetni, ast mondta, hogy tegyem be ide a fiókba s hogy jól őrizsék azst itten, a mig kiváltja.

— Az már más — mondja a pénztárnok — állíts ki egy kötelezvényt, hozd ide, akkor kapsz, mindenesetre a sapka itt marad biztosítékképen.

A cigány eltávozott s félóra mulva visszajön a kötelezvényvel és kifizették neki a háromszáz forintot.

Hogyne adtak volna a Keczer Károly sapkájára háromszáz forintot? Tudták azt, hogy ez nem nélkülözheti a sapkáját, de annál kevésbé türte, hogy valakinek adósa legyen.

Elmondja ezt Sivák Keczernek, persze hoszszu kerülgetés után, nem mert egyenesen kirukkolni vele; félt tőle, mint a macska a forró kásától.

Mikor Keczer meghallja, mi lett a sapkájával, lefekszik a pamagra és kezd nevetni egy hoszszu ideig. Kinevette magát, odamegy a cigányhoz:

— No itt van a háromszáz forint; eredj váltsd ki, de itt légy mindjárt! Imre, te elkiséred, mert megint valami bolondot csinál a sapkámmal! Hozzátok ide, mert azt a sapkát, ha háromszáz forintot ér, nem engedem oda senki fiának!...

Mikor visszakerültek, ezeket mondja Keczer:

— Te Sivák! de most csakugyan lejátszod ám a háromszáz forintot, még pedig kétszerre!

— Jül van nagyságos ur, megcseleksem in azst, ki van a sör, meg a húr ára fizetve!

Le is játszotta a cigány, csak hogy reggelre már megint quittek lettek.

(Vége.)

vin. Sebe Etelka, Schönholtz Miczi, Szepessy Adrien és Aranka, Sztankóczy Margit, Sztankovics nővérek, Weidlich nővérek, Kifkovich Lili.

Notabiltásaink közül ott láttuk Cronenbold altábornagy hadosztályparancsnokot, Forstner és Zaleszki tabornokokat, Melcer Gyula alispánt, Soltész N. Kálmán kir. tan., polgármestert, br. Rosenzweig és Bihar ezredeseket, Radvány István kir. tan. kamarai elnököt, Kitzkovich Emilt, Diószeghy György v. főjegyzőt, Bartl huzárőrnagyot, Lichtenstein Józsefet, Sztankóczy Mihály vasúti felügyelőt, dr. Szabó Gyulát, Sebe Alajos, Bulyovszky Gusztáv törvényszéki bírákat.

A mulatók reggel 6 órakor oszlottak szét a legközelebbi est lyen való visztlátás reményében.

H I R E K.

— **Báró Vay Béla** főispán belső titkos tanácsos és báró Radvánszky Géza tegnapielőtt audienzián voltak Ő felsége a királlyal.

— **Megyénk képviselői** közül Herman Ottó, Miklós Odón államtitkar és Bottlik Lajos az országgyűlésen figyelemreméltó beszédeket tartottak a mezőrendésgről szóló törvényjavaslat tárgyánál.

— **Kinevezés.** Oberschall Adolf, a kassai kir. tábla elnöke — hír szerint — kuriai tanács elnökké fog legközelebb kineveztetni; helyére Berce Zelly Jenő kolozsvári táblai elnök van kiszemelve.

— **Kovacs Lajos** ügyvédi kamarai elnököt báró Vay Béla főispán a megyei igazoló választmány elnökévé nevezte ki.

— **Eskü ő.** Kádár Lajos miskolci kir. törvényszéki jegyző e hó 27-én tartotta esküvőjét özv. Ternyei Palmé úrnő kedves leányával: Ilonával.

— **Az izr. hitközség** képviselőtestülete vasárnap délután tartotta tisztújító közgyűlését, melyen az újonnan megválasztott képviselők teljes számban jelentek meg. Grünfeld Odón pont 2 órakor lelkes eljénz között foglalta el elnöki székét s egy hosszú és magvas beszéddel nyitotta meg a közgyűlést, melynek egyedüli tárgyat a tisztikar és előjáróság tagjainak megválasztása képezte. Beszédében kiterjeszkedett a hitközség hat évi történetére s azon szellemi és anyagi vívmányokra, melyek a hitközség jövő fejlődésére befolyással lesznek. Ezután úgy maga, mint tisztársai nevében megköszönte az eddigi bizalmat, állásáról lemond s fölkeri a közgyűlést, hogy új elnököt valasszon. A közgyűlés lelkes eljénz között egyhangulag Grünfeld Odónt óhajtja az elnöki állásra s ezen általános óhajnak dr. Engel Arnold és dr. Rácz József adnak kifejezést, kérve a lekötött elnököt, hogy állásában jövőre is megmaradni sziveskedjek; de Grünfeld Odón egészségi állapotára való hivatkozással visszavonhatatlanul megmarad lemondási határozata mellett s kéri a közgyűlést, hogy az elnökválasztást ejtse meg. Erre ismét felhangzott a lelkesült eljénzaj. Grünfeld név hangzott a teremben, de az elnök újból kijelentette, hogy állását tovább semmi szín alatt meg nem tarthatja. A közgyűlés minden tagjára leverő hatással volt Grünfeld Odón határozott visszalepése s ennek nyomása alatt emelt szót dr. Klein Ignác, kijelentve, hogy a nyomás indokok előtt kénytelen a közgyűlés meghajolni s így az elnöki székre dr. Gencsi Soma tagtársát ajánlja. A közgyűlés szünni nem akaró lelkes eljénzessel fogadta ez indítványt. mire Grünfeld Odón az öröm és meglepedés hangján jelentette ki, hogy dr. Gencsi Samu egyhangulag az izraelita hitközség elnökévé megválasztott. Erre Pollák Lajos vezetése alatt egy tíz tagú küldöttség ment az újonnan megválasztott elnökért, ki kevés idő múlva megjelenvén, szünni nem akaró eljénzessel fogadtatott. Grünfeld Odón meleg szavakkal üdvözölte az új elnököt, átadta neki a hivatal jelvényeit, mire dr. Gencsi Soma egy minden tekintetben kimagasló programbeszédet mondott, melyben hangsúlyozta, hogy a zsidóságnak a magyar nemzet testébe való olvadását nagyon szükségesnek tartja. Szükségesnek tartja továbbá az alapszabályok átdolgozását, a hitközségi kérdés mielőbbi megoldását, az ó-templom újjáépítését, az iskolaügyek fejlesztését s egy menhely építését. Végül megköszönte a közgyűlés bizalmát, az elnöki állást elfogadta, mire ismét kitörő eljénz következett. Ezután a hitközség többi tisztjelölési választott meg. Aelnök lett: Paczauer Mor; iskolaszéki elnök: dr. Ixel Soma; pénztáros: Grünwald Jakab; ellenőr: Blumenstock József; gondnokok: Friedman Szende, Groszman Gyula, Fürth Jakab és Stamberger Bernát. Az előjáróság tagjai kedden délután választották meg. Rendes tagok: Grünfeld Odón, Wechsler Antal, Silbiger Armin, Braun Mor, Grósz Zsigmond, Braun Jakab, Schwartz Herman, Feuerstein Markus, Koos Soma, Grünwald Ede, Pick Jakab, dr. Kazai Mór, Varga Gyula, Weisz József, Weiszberg Samuel, Klein Gáspár, dr. Holländer Gusztáv, Pollák Lajos, Wechsler Simon, Rosenthal Vilmos, Kohn J. L. dr. Meisler Jób. Póttagok: Friedman Bertalan, Friedman Gyula, Klein Vilmos, Breuer Adolf, Burger József.

— **A miskolci önkéntes tűzoltó-egylet** évi rendes közgyűlését január 28-án tartotta meg a városházának nagytermében. — Horváth Lajos, az egylet régi elnöke szép beszédben emlékezett meg az önkéntes tűzoltók buzgó tevékenységéről, kik nemes

szívöktől ösztönözve, jutalmat nem várva, sokszor életök kockáztatásával teljesítik magukra vállalt feladatukat épen abban a korban, melyben az emberek önzése fölényre jutott s az önzetlen munkások száma a társadalom terén megdöbbentő mértékben fogy. Az elnöki megnyitó beszéd után Horváth Karoly olvasta fel a parancsnokság jelentését, mely kimerítő értesítést ad a tagok nemes működéséről és az egylet állásáról. Ezután a felügyelő bizottság jelentése számolt be az egylet pénztárának állásáról és Fischer Lajos pénztárnok buzgó fáradozásáról. A számadást a közgyűlés helyben hagyta és a számadó pénztárnok iránt elismerését fejezte ki. A folyó évi költségeloirányzat elfogadása után az egylet tisztikara választotta meg. A felügyelő bizottság tagjait újra a régiiek választották meg, névszint Porcs János, dr. Ixel Soma, Szeremley Lajos, Bartányi Gyula és Kun Kálmán. Bnthly Lajos a titkárságról, melylyel az az egyetlen kötelesség jár, hogy a felügyelő bizottságnak évenként kétszer tartott üléséről a jegyzőkönyvet megírja, lemondott s helyére dr. Varga Pal választott meg, ki egyszersmind régóta viselt ügyészi hivatalára is újra megválasztott. Egyleti orvosá dr. Kazai Mór, egyleti mérnök Adler Károly választott meg; mindketten régóta viselik e hivalt. Soltész Nagy Kálmán tiszteletbeli főparancsnok elismerőleg emlékezett meg a parancsnokságnak és az önkéntes tűzoltóknak tevékenységéről és arra kérte őket, hogy a működő és pártoló tagok szaporításáról is legyenek szivesek gondoskodni; mert városunk lakosságának számához mérve kevésnek lehet mondani azok számát, kik ezen nemes intézményt támogatják. A közgyűlés az elnök elttetésével zárta be. A milyen örömmel adunk számot arról, hogy az önkéntes tűzoltó-egylet az 1893-dik évben is megtette nemes kötelességét, olyan elszomorítólag hatott rank városunk polgármesterének az igazsággal teljesen egyező nyilatkozata, valamint az is, hogy a közgyűlésen a pártoló tagok közül nagyon kevesen voltak jelen. Azok, a kik az egész városért sokszor életök kockáztatásával is végzik önként magukra vállalt emberbaráti feladatukat, érdemesek polgártársaink elismerésére; részesítsük tehát őket ebben; ennyi kitelki azoktól is, kik koruk mi-tt sorakba nem léphetnek.

— **Carneval.** A miskolci csizmadia ipartársulat holnap, február hó 1-én tartja szokásos táncestélyét; a miskolci ipartestület pedig szombaton rendezi táncvigalmát. Mindkét mulatság a „Seper szálló” dísztermében lesz, melyekre közönségünk köréből nagy számmal készülnek.

— **A polgári egyesület** ez évi rendes közgyűlése január 28-án tartott meg. Dr. Csáthy Szabó István elnök a közgyűlést megnyitván, olvastatott a választmány jelentése az 1893-dik évben feljegyzésre méltó eseményekről, az évi számadás megvizsgálásáról és a könyvtár állásáról. Említésre méltó, hogy a tagok száma 340-re emelkedett, mi által lehetővé lett, hogy az egyesületnek az építkezés és házvetel által 4100 frtra rügő terhe évenként 300 frt törles által apasztható; ennyi vétetett, fel az 1894-ik évi költségeloirányzatba is. A könyvtárnok fizetése 80 frtról 100 frtra emeltetett, mennyit az, tekintve azt, hogy az újabb időben már minden vasárnap 10 órától 12-ig, sőt olykor 1-ig is ott kell lennie, valóban megérdemel. A szokott tárgyak elintézése után a tisztikar választott meg, mely teljesen a régi maradt. Névsoruk a következő: Elnök: Dr. Csáthy Szabó István, igazgató: Bárony János, pénztárnok: Hesz Miklós, ügyvéd: Varga Pal, könyvtárnok: Filep József, jegyző: Szombathi László, tiszt. jegyző: Szabó Barna. Választmányi tagok: Albert Ede, Bizony Ákos, Forster Rezső, Dr. Kovács Gabor, Leöcsey Károly, Lengyel Lajos, Lekky István, Palaghy Béla, Porcs János, Pfliegler Ferencz, Prevoszi O-zkár, Rácz György, Szarka János, Szathmáry K. Barna, Spuller József, Wächter Vilmos.

SZÍNHÁZ.

Szardán, f. hó 24-én Boros Ferike, társulatunk általános kedvelt, rokonszenves naivája jutalomjátékul Pailleron szellemes vígjátéka „A hol unatkoznak” került színre. A nézőteret általában intelligens közönség töltötte be, még pedig annyira, hogy az érdeklődők nagyszáma annak dacára sem tudott helyhez jutni, hogy a zenekar helye is ülhelyekké volt átalakítva. S ha tekintetbe vesszük, hogy egy-egy vígjáték különösen, ha az, mint ezen darab a magasabb értelmi niveau álló közönségnek van szánva, nálunk rendszeren üres, vagy félig teit házat eredményez csupan, szivesen ismerjük el, hogy ez estén a nagyfokú érdeklődés a jutalmazandó iránti általános szeretet és tisztelet nyilvánulásának volt eredménye, a mit a k. a. rövid itt működése idején minden szerepében jelentkező tüde természetességgel, szeretetreméltó játékkal és szép tehetséget rejtő ambíciójával valóban méltán kiérdemelt. Tisztelői 3 remek virágcsokorral, nagy babékoszorúval s selyemszövettel (szalagként alkalmazva) továbbá dobozba zárt ékszerekkel tüntették ki, a közönség zajos és többször ismétlődő tapsviharral üdvözölte úgy az első megjelenésével, mint minden felvonás végén, a mikor is többször kellett a lámpák előtt megjelenie. — Williers Susanne, a pajzán gondolkodású kis leány szerepe oly jól illett a kisasszony egyéniségéhez, oly természetességgel személyesítette a szerelmére

ébredt féltékeny leányka alakját, s oly meghatóan panasolta el szerelemgyermeki minőségét, hogy lehetetlen volt a legmélyebb elismerés benyomása nélkül ez estér a színházat odahagyni. A többi szereplők közül Bera Paula „Lucy”-je érdemel különösebb megemlést, mint a ki a tudós hajlamai következtében a szerelem subjectivitását elismerni nem akaró, különc, hideg angol hölgy személyesítésében egy kifogástalan alakot teremtett meg. — Mátray Raimond szerepében sok jóízű tréfával, s ügyes humorával, különösen a kertj jelenetben ért el hatást.

Csütörtökön Dóczy Lajos jeles tollából származó „Vegyes Párok” újdonság számban adott. Pénteken a vendégszeretel következtében elmaradt hetfői népelőadás pótlásul Gaal József korrajtszerű bohózata a „Peleskei nótárius” ment felére leszállított helyárak mellett s természetesen szoftolt házat eredményezett. A czimszerepben Breznay sok komikummal mulattatta a közönséget, mely különösen az „Otthello” előadása közben a nézőteret történt megjelenése, s a játék megszakitása alkalmával teljes fokot érte el. — A szereplők mindenike rövid szerepében elég jól hozzájárult az összejáték sikeréhez, nevetetés dolgában; Mátray különösen mint Kantor, de úgy is mint Mexikói völgyeny teljes sikerrel játszott e tekintetben.

Szombaton az ez idényben oly annyira kedvelté vált Varney-fele operette „Tiszt urak a zárdában” már ötödször került színre, s még mindig telt nézőter mellett. A darab phoenomenalis sikeret nem önmagának annyira, mint inkább és főleg az Orley Flóra enekszamá, különösen a híressé vált madárdal és az orpheumból népszerűsre vergődött „Margaretha” romancznak köszönheti. Ez estén még ezen dalok eddigi sikereiket is felülmúltak; Orley ugyanis, mintha hangjának rövid betegsége alatti phenéért kárpótolni akarta volna magát magas c-ivel oly pazarul és oly szépen bánt, hogy ezuttal mindenki meggyőződhetett hangjának kitűnő iskolázottsága és tiszta csengéséről, nem kevésbé mint egyszersmind pajzán természetességgel és ritka alakító képességgel bővelkedő játékaról. Bethleny Britac-ja, főként a zárdabeli predication jeleneténél ezuttal sem tevesztette hatását; a közönség elég jóízűen nevetett rajta, míg ellenben Karacs Gontran-ja a mely szerelemtől áthatott seladonra s a kedveseért rajongó szöktetési terveket szövö tüzden katonára sehogy sem emlékezett, jateka minden érzés nélküli mozgás volt inkább. Litzenmayer Szidi asszony helyett M. Bérczy Mari asszony csapott fel ez estére Szimonne szerepere s ha játéka cseppet sem volt rosszabb amaznál, hangja azonban nagyon is gyöngye s meg új kisebb enekpartitúrákra sem alkalmas, a mi azonban, tekintve egészen eltérő szerepkörét, a hirtelen avvert szerepet elég jól megjátszotta. Helyette Opportuna nővér szerepében Ujjné Lujza próbalkozott nem épen sikeresen. Nem hagyhatjuk megemlést nélkül azt a familier modort s a közönség ignorálására valló viselkedést, melyet a női-kar egyes tagjai szerepükben ez estén tanusítottak, a mi még a pajzán iskolás leányoktól is tulságos volt; a szerintünk a szinpad nem épen, arra való, hogy az mindennemű izléstelenség szinterűl szolgáljon a nező közönség jobb iránti érzelmének sérelmére s nem lesz a darab hátrányára, ha a határt nem ismerő jókedv — legalabb a szinpadon — szűkebb korlátok közé fog szoríttatni.

Vasárnap Jókai Mór egyik legújabb színműve, a „Gazdag-szegények” premierje ismét telt házat gyűjtött össze. A darab meseje röviden a következő: Kapor Ádám vasúti ör, az egyidőben gyakorta ismétlődő vasúti szerencsétlenségek következtében s 70 éves korára való tekintettel szolgálataból elbocsájtatt. Lakása a „zöld paradicsomhoz” címzett bérház egyik része, valóságos szegény emberek menhelye volt. Ott lakott Lizi varroleány (Boros F.) a háziakkal együtt s nemcsak ezeket segélyezi, de megtanítja a himvés mesterségére a kis virágárus leányt Csicsónkát (Orley) is, kit — miután nagyanyját az örültek házába szállítottak — a jószívű varroleány gondozása alá vesz s érenyeinek megóvása végett a virágáruslástól eltiltja. Az elaggott Kapor és nejeének az volt tehát egyetlen vágya, hogy a fővárosi szegények házába felvettessenek. Az e célra szükséges szegénységi bizonyítvány kiállithatása iránt a kerületi előjáróságnal alkalmazott Szüköl Makár díjnok (Szathmáry) küldetik ki Kaporékhoz helyszíni szemle megtartására, annak megallapítása végett, hogy vajjon megvan-e az azon kellekek, melyek a kert szegénységi bizonylat kiadását indokolják. A végzet marmar megakadályozza a szegénységi bizonyítást, egy sonka jelenléte által, mely Kaporék egyik alberloje Paczal János constabler (Bethleny) utjan akként jutott a jó házigazda birtokába, hogy azt egy hentes bolt strichinek konstaltált áru keszletéből, — midőn az elkoboztatott — elemelte. A nélkülözésekhez szokott szegény öregeknél a sonka valóságos ünneplés tárgya volt, azonban ez okozta a bajt; a díjnok, — ki maga is ismerte a koplalás keserűségeit épen a sonkából rendezett lucullusi lakománál találja az öregeket, s nem késik a ritkán kínálkozó alkalmat felhasználni, hogy a lakomában részt vegyen. A fölötti bosszúságában, hogy szegénységi bizonyítványt kéro egyénnél sonkát talált, valóságos házkutatást rendez, s ott találja a Ritka Panna zöld-

